

Bryssel, 4. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10119/26

ECOFIN 729
UEM 207
SOC 317
EMPL 146
COMPET 676
ENV 619
EDUC 201
ENER 318
JAI 730
GENDER 57
JEUN 98
SAN 394
ECB
EIB

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	3. kesäkuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 204 final
Asia:	Suositus NEUVOSTON SUOSITUS Tanskan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 3.6.2026
COM(2026) 204 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Tanskan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

{SWD(2026) 204 final}

NEUVOSTON SUOSITUS

Tanskan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263⁽¹⁾ ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EU) 2024/1263 täsmennetään, että talouden ohjausjärjestelmän tavoitteena on edistää tervettä ja kestäväää julkista taloutta, kestäväää ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Asetuksessa säädetään, että neuvosto ja komissio suorittavat talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä monenvälistä valvontaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Eurooppalaiseen ohjausjaksoon sisältyy erityisesti maakohtaisten suositusten laatiminen ja niiden noudattamisen valvonta.
- (2) Komissio hyväksyi 16 päivänä heinäkuuta 2025 ehdotuksensa asetukseksi Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955 ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 muuttamisesta⁽²⁾. Ehdotuksen tavoitteena on unionin rahoituksen

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955 ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 muuttamisesta (COM(2025) 565 final). Ehdotetusta asetuksesta neuvotellaan parhaillaan lainsäätäjien kanssa.

vaikuttavuuden lisääminen vähentämällä rahoitusrakenteen hajanaisuutta ja jäsenvaltioiden tukeminen talouspolitiikan koordinoinnissa SEUT-sopimuksen 175 artiklaa noudattaen.

- (3) Komissio antoi 25 päivänä marraskuuta 2025 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2026 varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Tanska ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Lisäksi komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi, suosituksen neuvoston suositukseksi inhimillisestä pääomasta Euroopan unionissa ja ehdotuksen vuoden 2026 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta⁽³⁾ 21 päivänä huhtikuuta 2026 ja yhteisen työllisyysraportin ja suosituksen inhimillisestä pääomasta 9 päivänä maaliskuuta 2026.
- (4) Komissio julkaisi 29 päivänä tammikuuta 2025 kilpailukykykompassin. Kyseessä on strateginen kehys, jolla pyritään parantamaan unionin maailmanlaajuisia kilpailukykyä seuraavien viiden vuoden aikana. Siinä määritetään kestävä talouskasvun kriittisiksi pilareiksi kolme välttämätöntä muutosta: innovointi, vähähiilistäminen ja kilpailukyky sekä turvallisuus. Eurooppalainen ohjausjakso on sovitettu yhteen kilpailukykykompassin kanssa. Näin varmistetaan, että jäsenvaltioiden talouspolitiikka on komission strategisten tavoitteiden mukaista, ja luodaan talouden ohjaamiseen yhtenäinen toimintamalli, jolla edistetään kestävä kasvua, innovointia ja resilienssiä kaikkialla unionissa.
- (5) Vuonna 2026 talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen elpymis- ja palautumistukivälineen⁽⁴⁾ viimeisen vaiheen täytäntöönpanon myötä. Elpymis- ja palautumissuunnitelmat ovat koheesio- ja talouspolitiikan rahoituksen ohella olennaisen tärkeitä eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska on edellytetty, että suunnitelmilla vastataan tuloksellisesti kaikkiin viime ohjausjaksoilla annetuissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä ja että EU:n koheesio- ja talouspolitiikan varoin rahoitetuissa ohjelmissa otetaan maakohtaiset suositukset huomioon. Elpymis- ja palautumistukivälineen elinkaaren lähestyessä loppuaan on edelleen olennaisen tärkeää jatkaa sen puitteissa tuettuja ja toteutettuja uudistuksia ja investointeja, erityisesti sellaisia, jotka auttavat vastaamaan maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin.
- (6) Komissio julkaisi 3 päivänä kesäkuuta 2026 Tanskaa koskevan maaraportin vuodelta 2026. Siinä arvioidaan Tanskan edistymistä maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Tanska on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritetään polttavimmat haasteet, joita Tanskalla on edessään. Maaraportissa arvioidaan myös Tanskan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

³ EUVL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (7) Neuvosto antoi 21 päivänä tammikuuta 2025 komission arvioinnin pohjalta ja sen suosituksesta suosituksen Tanskan kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä⁽⁵⁾. Suunnitelma kattaa vuodet 2025–2028, ja siinä asetetaan budjettirajoite neljän vuoden nettomenojen enimmäiskasvuprosentin muodossa. Neuvosto suositti seuraavia nettomenojen enimmäiskasvuprosentteja: 5,0 prosenttia vuonna 2025, 5,7 prosenttia vuonna 2026, 3,8 prosenttia vuonna 2027 ja 2,9 prosenttia vuonna 2028. Vastaavat kumulatiiviset enimmäiskasvuprosentit perusvuoteen eli vuoteen 2023 verrattuna ovat 12,6 prosenttia vuonna 2025, 18,9 prosenttia vuonna 2026, 23,5 prosenttia vuonna 2027 ja 27,1 prosenttia vuonna 2028.
- (8) Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota ja sen vaikutukset muodostavat Euroopan unionille eksistentiaalisen haasteen. Komissio on kehottanut jäsenvaltioita pyytämään lupaa aktivoida koordinoitusti vakaus- ja kasvusopimuksen mukainen kansallinen poikkeuslauseke, jotta voidaan tukea EU:n pyrkimyksiä lisätä puolustusmenoja nopeasti ja merkittävästi.⁽⁶⁾ Eurooppa-neuvosto pani 6 päivänä maaliskuuta 2025 tämän ehdotuksen tyytyväisenä merkille. Neuvosto antoi komission suosituksesta suosituksen, jossa Tanskalle sallitaan suositetuista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeaminen⁽⁷⁾, Tanskan esitettyä 8 päivänä heinäkuuta 2025 asiaa koskevan pyynnön. Ajanjakso, jona kansallinen poikkeuslauseke on aktivoituna (2025–2028), antaa Tanskalle mahdollisuuden priorisoida julkisia menoja uudelleen tai lisätä julkisen talouden tuloja niin, että pysyvästi suuremmat puolustusmenot eivät vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä.
- (9) Tanska toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2026 vuotuisen edistymisraporttinsa⁽⁸⁾, jossa kerrotaan, miten se on edistynyt nettomenojen suositettujen enimmäiskasvuprosenttien noudattamisessa.
- (10) Vuonna 2025 reaalisen BKT:n kasvu oli 2,9 prosenttia ja YKHI-inflaatio 1,8 prosenttia. Komission kevään 2026 talousennusteessa reaalisen BKT:n ennakoidaan kasvavan 1,9 prosenttia vuonna 2026 ja 1,8 prosenttia vuonna 2027 ja YKHI-inflaation ennakoidaan olevan 1,8 prosenttia vuonna 2026 ja 1,9 prosenttia vuonna 2027.
- (11) Eurostatin tietojen⁽⁹⁾ perusteella Tanskan julkisen talouden ylijäämä, joka vuonna 2024 oli 4,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, pieneni 2,9 prosenttiin vuonna 2025. Ylijäämän pieneneminen vuonna 2025 johtuu pääasiassa puolustusmenojen kasvusta. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan ylijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 0,9 prosenttia vuonna 2026 ja 0,5 prosenttia vuonna

⁵ Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä tammikuuta 2025, Tanskan kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä (EUVL C, C/2025/654, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj>).

⁶ Komission tiedonanto *Puolustusmenot kasvuun vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa*, Bryssel, 19.3.2025, C(2025) 2000 final.

⁷ Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2025, neuvoston Tanskalle asetuksen (EU) 2024/1263 nojalla asettamista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeamisen sallimisesta (kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointi) (EUVL C, C/2025/3963, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj>).

⁸ Vuonna 2026 toimitetut vuotuiset edistymisraportit ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁹ Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.

2027. Vuonna 2026 ylijäämän pieneneminen johtuu pääasiassa menojen kasvusta, erityisesti puolustuksen saralla, sekä joistakin tulopuolen toimenpiteistä.
- (12) Eurostatin tietojen⁽¹⁰⁾ perusteella Tanskan julkinen velka, joka vuoden 2024 lopussa oli 30,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, laskee vuoden 2025 loppuun mennessä 27,9 prosenttiin. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan velka suhteessa BKT:hen laskee 27,0 prosenttiin vuoden 2026 loppuun mennessä ja 26,2 prosenttiin vuoden 2027 loppuun mennessä ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella.
- (13) Eurostatin tietojen⁽¹¹⁾ perusteella Tanskan julkiset puolustusmenot suhteessa BKT:hen olivat vuonna 2025 yhteensä 2,2 prosenttia, mikä merkitsee perusvuoteen eli vuoteen 2021 verrattuna 1,0 prosenttiyksikön kasvua suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2026 talousennusteessa puolustusmenojen ennakoitua olevan 2,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026. Tämä merkitsee vuoteen 2021 verrattuna 1,4 prosenttiyksikön kasvua suhteessa BKT:hen.
- (14) Unioniin kohdistuu edelleen energian toimitushäiriöiden ja hintojen voimakkaan epävakauden riskejä, joita maailmanlaajuisiin öljy- ja kaasumarkkinoihin vaikuttavat geopoliittiset jännitteet pahentavat. Vuosien 2022–2023 energiakriisistä saadut kokemukset osoittivat, että laajoista ja kohdentamattomista toimenpiteistä aiheutuu julkiselle taloudelle suuria kustannuksia ja että ne ovat yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti tehottomia. Sodan puhjettua Lähi-idässä helmikuussa 2026 Tanska ei ole toteuttanut uusia finanssipoliittisia toimenpiteitä lieventääkseen korkeiden energian hintojen vaikutuksia kotitalouksiin ja yrityksiin⁽¹²⁾.
- (15) Komission laskelmien perusteella Tanskan nettomenot kasvoivat 7,3 prosenttia vuonna 2025 ja 10,9 prosenttia kumulatiivisesti vuosina 2024 ja 2025. Nettomenojen kasvu vuonna 2025 on suositettua enimmäiskasvuprosenttia suurempi niin, että vuotuinen poikkeama on 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun vuosia 2024 ja 2025 tarkastellaan yhdessä, nettomenojen kumulatiivinen kasvu jää alle suositetun enimmäiskasvuprosentin.⁽¹³⁾
- (16) Komission laskelmien perusteella Tanskan nettomenojen ennakoitua kasvavan 6,7 prosenttia vuonna 2026 ja 18,3 prosenttia kumulatiivisesti vuosina 2024, 2025 ja 2026. Ennakoitu nettomenojen kasvu vuonna 2026 on suositettua enimmäiskasvuprosenttia suurempi niin, että vuotuinen poikkeama on 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun vuosia 2024, 2025 ja 2026 tarkastellaan yhdessä, nettomenojen ennustettu kumulatiivinen kasvu jää alle suositetun enimmäiskasvuprosentin.⁽¹⁴⁾
- (17) Paikallis- ja alueviranomaisien, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen, merkityksellinen ja oikea-aikainen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen unionin rahoitusvälineiden onnistuneeseen täytäntöönpanoon, myös eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.

¹⁰ Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.

¹¹ Eurostat, julkiset menot julkisyhteisöjen tehtäväluokituksen (COFOG) mukaan.

¹² Tilanne komission kevään 2026 talousennusteen koontipäivänä (4.5.2026).

¹³ Koska Tanska hyöttyy kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistamasta joustavuudesta, vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa keskitytään jälkimmäiseen vertailuun.

¹⁴ Koska Tanska hyöttyy kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistamasta joustavuudesta, vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa keskitytään jälkimmäiseen vertailuun.

- (18) Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) ja Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) tuettavien koheesipolitiikan ohjelmien täytäntöönpano on Tanskassa sekä hankkeiden valinnan että maksujen osalta EU:n keskiarvoa nopeampaa. On tärkeää pitää yllä nykytahtia samalla kun maksimoidaan investointien vaikutus kentällä. Tanska toteuttaa koheesipolitiikan ohjelmissaan jo nyt toimia kilpailukyvyyn ja kasvun edistämiseksi. On hyvin tärkeää varmistaa, että Tanskan koheesipolitiikan rahastojen väliarvioinnissa määrittämät uudet investoinnit ja erityisesti ne, jotka liittyvät väliarvioinnista annettussa asetuksessa¹⁵) määriteltyihin viiteen painopisteeseen, toteutetaan nopeasti ja tuloksellisesti.
- (19) Tanskalla on useita haasteita, jotka liittyvät innovointiin ja tuottavuuteen, energiasiirtymään, kestäväan maatalouteen, kiertotalouteen ja jätehuoltoon, osaamiseen sekä asumiseen.
- (20) Tuottavuuden kasvu keskittyy yhä pieneen määrään suuria yrityksiä, kun taas pienillä ja keskisuurilla yrityksillä (pk-yritykset) on edelleen esteitä innovoinnissa ja uusien teknologioiden käyttöönotossa erityisesti pääkaupunkialueen ulkopuolisilla alueilla, mikä korostaa innovoinnin vähäistä leviämistä pk-yritysten keskuudessa. Tanska on edistynyt innovoinnin edistämiseksi tekemällä poliittisia sopimuksia monivuotisesta tutkimus- ja innovointirahoituksesta ja tehostetusta osaamisen ja teknologian siirrosta yliopistoista yrityksiin. Vaikka viimeaikaiset politiikkatoimet ovat myönteisiä, niillä ei kuitenkaan täysin ratkaista innovaatiojärjestelmän tiettyjä heikkouksia. Kohdennettumpien ja yksinkertaisempien innovoinnin tukivälineiden saatavuuden parantaminen, hajanaisuuden ja hallinnollisen taakan vähentäminen, osaamisen jakamisen kehittäminen tutkimuslaitosten ja yritysten välillä sekä innovaatiohankintoja koskevien kansallisten puitteiden parantaminen auttaisivat pk-yrityksiä hyödyntämään huipputaso ratkaisuja ja osallistumaan aktiivisemmin tutkimus- ja innovaatioekosysteemeihin.
- (21) Laajentumisvaiheen rahoituksen saatavuus on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan tukea innovatiivisten yritysten kasvua ja niiden vaikutusta tuottavuuteen ja talouden dynaamisuuteen. Suurista osakemarkkinoista huolimatta listautumisantien määrä on pieni, ja markkinoita hallitsee pieni määrä suuria yrityksiä. Samaan aikaan riskipääomatoiminta on pysynyt jokseenkin vakaana viime vuosina, vaikka jotkin tanskalaiset yritykset ovat hakeneet laajentumisvaiheen pääomaa siirtymällä suuremmille kansainvälisille markkinoille, joilla on syvemmat pääomapoolit ja paremmin toiminnan laajentamista tukevat kehykset. Nämä seikat osoittavat, että mahdollisuuksia saada kasvuvaiheeseen tarvittavaa pääomaa on mahdollista kehittää edelleen ja listautumisantien edellytyksiä Tanskassa voitaisiin parantaa, jotta voidaan turvata pääoma paikallisten dynaamisten yritysten laajentumista, kansainvälistymistä ja innovointia varten. Kotitalouksien ja yhteisösijoittajien säästöjen laajempi kanavoiminta oman pääoman ehtoihin sijoituksiin, muun muassa korjaamalla Tanskan sijoitus- ja säästötileihin liittyviä puutteita, auttaisi syventämään kotimaisia pääomamarkkinoita entisestään ja lisäksi pitkäaikaisen rahoituksen tarjontaa.
- (22) Vuonna 2025 Tanskan sähkön nettotuotannosta 92,4 prosenttia oli peräisin uusiutuvista energialähteistä, mikä oli suurin prosenttiosuus EU:ssa kyseisenä vuonna

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2025/1914, annettu 18 päivänä syyskuuta 2025, asetusten (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056 muuttamisesta väliarvioinnin yhteydessä strategiaan haasteisiin vastaamiseksi toteutettavien erityistoimenpiteiden osalta.

ja korkein Tanskan historiassa. Merituulivoiman kehittämissuunnitelman takaiskujen jälkeen vuoden 2025 lopussa ilmoitettiin uusista merituulipuistoja koskevista tarjouskilpailuista, joissa mahdollisille kehittäjille tarjottiin valtiontukea kaksisuuntaisen hinnanosopimusmallin mukaisesti. Tanska hyödynsi puhtaan teollisen kehityksen ohjelmaan liittyvää valtiontukikehystä. Vuonna 2025 on joko hyväksytty lisätoimenpiteitä tai uskottavasti ilmoitettu lisätoimenpiteistä, joilla nopeutetaan kotimaassa tuotetun uusiutuvan energian käyttöönottoa muun muassa vastauksena kansallisen energiakriisiryhmän (NEKST) suosituksiin.

- (23) Uusiutuvien energialähteiden suuri osuus Tanskan sähköntuotantopaletissa tarkoittaa, että sähköistämisen jatkaminen eri aloilla voisi olla tehokas keino edistää vähähiilistämistä ja energian kohtuuhintaisuutta erityisesti tilanteessa, jossa fossiilisten polttoaineiden markkinat ovat epävakait. Tässä otettiin merkittävä askel 1 päivänä tammikuuta 2026, kun kotitalouksien sähköveroa alennettiin 72,7 äyristä vain 0,8 äyriin kilowattituntia kohti. Tämä on tervetullut kehityssuunta myös energian kohtuuhintaisuuden näkökulmasta, kun otetaan huomioon, että tanskalaisten kotitalouksien sähkölaskut olivat vuonna 2025 EU:n korkeimpia, mikä johtui suurelta osin verotuksesta. Kotitalouksien sähköveron alennus on kuitenkin ainoastaan väliaikainen toimi (voimassa kaksi vuotta). Teollisten kuluttajien sähköverot ovat jo laajalti takaisin maksettavia. Jotta Tanska voisi hyödyntää koko potentiaalinsa, sen kannattaisi edistää sähköistämisen jatkamista muun muassa ottamalla käyttöön kattava sähköistämistrategia, jossa esitetään rakenteellisempia toimenpiteitä ja aikasidonnaisia alakohtaisia tavoitteita.
- (24) Vaikka sähköverkkoon on viime vuosina tehty huomattavia investointeja, Tanskan verkkoon kohdistuu vakavia paineita erityisesti datakeskusten, Power-to-X-hankkeiden ja akkupohjaisten energian varastointijärjestelmien taholta tulevan uusien liitännöiden ennennäkemättömän kysynnän vuoksi. Tämä on pakottanut kansallisen sähkönsiirtoverkonhaltijan keskeyttämään tilapäisesti uusien verkkoliitännäsopimusten tekemisen ja pidentämään käsittelyaikoja seulonta- ja kypsyysvaiheessa olevien hankkeiden osalta. Vaikka tilanteen korjaamiseksi ja verkon laajentamisen nopeuttamiseksi on toteutettu joitakin toimenpiteitä tai niistä on ilmoitettu uskottavasti, verkkokapasiteetti pysyy todennäköisesti niukkana keskipitkällä aikavälillä. Tätä taustaa vasten Tanska voisi lyhentää ympäristölupiin liittyviä keskimääräisiä käsittelyaikoja toimivaltaisissa virastoissa muun muassa varmistamalla riittävän henkilöstömäärän. Tanska voisi myös harkita toimenpiteitä, joilla parannetaan sähköverkon ruuhkanhallintaa ja verkon joustavuutta nykyisen verkkoinfrastruktuurin käytön optimoimiseksi. Lisäksi sähkökuluttajat Tanskassa ovat edelleen alttiina hintaheilahtelulle: hinnat nousevat jyrkästi silloin, kun uusiutuvan energian tuotanto on vähäistä, jolloin kallis fossiilisiin polttoaineisiin perustuva tuotanto todennäköisesti määrää marginaalihinnat. Tämä korostaa sitä, että fossiilittomat joustoratkaisut, kuten energian varastointi ja kulutusjoustovälineet, ovat edelleen tärkeitä tarjonnan ja kysynnän tasapainottamisessa kaikilla merkityksellisillä aikaväleillä sekä järjestelmän kokonaisjoustavuuden parantamisessa.
- (25) Maatalousala on Tanskan suurin taakanjakoasetuksen⁽¹⁶⁾ soveltamisalaan kuuluvien kasvihuonekaasupäästöjen lähde. Lisäksi tehomaatalouskäytännöt aiheuttavat

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/857, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2023, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, annetun asetuksen (EU) 2018/842 ja asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta (EUVL L 111, 26.4.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj>).

ravinteiden liiallista huuhtoutumista ja valumista pelloilta, millä on vakavia vaikutuksia maaperän terveyteen, luontoon sekä vesi- ja meriekosysteemeihin. Maatalouselintarvikealan kestävyuden parantaminen on keskeistä ilmastotavoitteiden saavuttamisen ja kestävä vaurauden varmistamisen kannalta. ”Vihreästä Tanskasta” 18 päivänä marraskuuta 2024 saavutettu poliittinen sopimus on edelleen keskeinen kansallinen toimintakehys, joka ohjaa tällä alalla toteutettavia toimia. Vuonna 2025 kukin sopimuksen nojalla perustetuista 23 paikallisesta kolmikantakokoonpanosta hyväksyi suunnitelman maatalousalueiden muuttamisesta luontoalueiksi. Lisäksi on päästy sopimukseen uudesta typpiasetuksesta, jonka mukaan vuodesta 2027 lähtien viljelijöille koko maassa jaetaan rajattuja typpipäästökiintiöitä. Tämän uuden mallin odotetaan vähentävän typpipäästöjä 7 900 tonnilla. Näiden myönteisten edistysaskelten jälkeen on ratkaisevan tärkeää panna sovitut toimenpiteet nopeasti täytäntöön, jotta voidaan varmistaa vihreästä Tanskasta tehdyssä sopimuksessa asetettujen ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttaminen vuoteen 2030 mennessä. Tanskalle olisi myös hyödyllistä selvittää synergioita luontoa ja biologista monimuotoisuutta koskevaan kansalliseen säädökseen sisällytettävien toimien ja useiden luonnon ennallistamissuunnitelmaan sisältyvien velvoitteiden kanssa.

- (26) Viimeaikaisista toimista huolimatta Tanskalla on edelleen haasteita, jotka liittyvät vahvempaan kiertotalouteen siirtymiseen ja maan jätehuoltopolitiikan parantamiseen. Tanskan talous on edelleen erittäin riippuvainen primaariraaka-aineista ja tuontimateriaaleista. Eurostatin viimeisimpien tietojen mukaan elintarvikejätteen (2023), yhdyskuntajätteen (2024) ja pakkausjätteen (2023) määrät henkeä kohti ovat Tanskassa EU:n suurimpia¹⁷). Lisäksi Tanskassa poltetaan (energian talteenotto) EU:n suurin määrä yhdyskuntajätettä henkeä kohti, kiertomateriaalien käyttöaste on edelleen EU:n keskiarvoa alhaisempi, eikä kierrätetyn yhdyskuntajätteen osuudessa ole havaittavissa selkeää kasvavaa suuntausta. Erillisen keräysjärjestelmän perustaminen kaikille jätevirroille useimmissa kunnissa, tiukemmat yritysjetteen käsittelyä koskevat säännöt, jätteenpolttomarkkinoiden vapauttamista koskevat uudistukset sekä pakkausten laajennettua tuottajan vastuuta koskeva uusi järjestelmä ovat myönteisiä askelia, mutta lisätoimia tarvitaan yhdyskunta- ja pakkausjätteen syntymisen ehkäisemiseksi, yhdyskuntajätteen uudelleenkäytön ja kierrätyksen lisäämiseksi sekä uudelleenkäytettävän ja kierrätettävän yhdyskuntajätteen ohjaamiseksi pois jätteenpoltosta. Kiertotaloutta koskevan kansallisen toimintasuunnitelman tuleva uudelleendarvointi ja tarkistaminen tarjoaa tilaisuuden kartoittaa uusia aloitteita. Tähän voisi sisältyä kannustimia, joilla edistetään kiertotalousperiaatteiden mukaista pakkaus- ja tuotesuunnittelua sekä kierrätysmateriaalien käytön lisäämistä.
- (27) Koska inhimillisellä pääomalla on ratkaiseva rooli unionin kilpailukyvyyn ja strategisen riippumattomuuden parantamisessa, neuvosto suositti vuonna 2026, että jäsenvaltiot toteuttavat toimia, joilla vastataan kiireellisesti inhimilliseen pääomaan liittyviin, kilpailukykyä haittaaviin rakenteellisiin haasteisiin osaamisen ja koulutuksen osaluilla. Tanskalle osoitetuilla vuoden 2026 maakohtaisilla suosituksilla voidaan myötävaikuttaa inhimillistä pääomaa unionissa koskevan neuvoston suosituksen noudattamiseen.
- (28) Tanskan työmarkkinat ovat edelleen kireät. Työttömyysluvut ovat alhaiset ja työvoima kasvaa, mutta havaittavissa on työttömyyden lievää nousua. Työntekijöiden määrän

¹⁷ Seitsemän jäsenvaltiota ei ole toimittanut yhdyskuntajätettä koskevia vuoden 2024 tietoja, ja neljä jäsenvaltiota ei ole toimittanut pakkausjätettä koskevia vuoden 2023 tietoja.

kasvu johtuu pääasiassa ulkomaisesta työvoimasta sekä iäkkäistä ja hyvin nuorista työntekijöistä; samalla osaamisvaje ja osaamisen kohtaamattomuus voivat jarruttaa työllisyyttä ja kasvua. Osaamisvaje on laajalle levinnyttä tietyissä terveydenhuolto- ja hoiva-alan ammateissa, mutta erityisen selvästi se näkyy aloilla, jotka tukevat vihreää ja digitaalista siirtymää. Digitaalisen siirtymän osalta tämä koskee erityisesti tieto- ja viestintätekniikan ammattilaisia, mutta myös useimmilla aloilla tarvittavia digitaalisia taitoja. Vihreän siirtymän kannalta osaamisvaje koskee rakennusteollisuutta ja maa- ja vesirakentamisalaa yleisesti, mukaan lukien talojen rakentamista ja kunnostamista eli esimerkiksi lämmitystä ja eristystä varten tarvittavia taitoja, mutta myös suurten energiahankkeiden rakentamiseen liittyviä taitoja. Asiaan on jossain määrin puututtu uudistuksilla, joilla varmistetaan, että ammatillisiin oppilaitoksiin otetaan näille aloille uusia opiskelijoita, mutta koulunkäynnin keskeyttäneiden suuren ja kasvavan määrän vuoksi on yhä enemmän niitä, joilta todennäköisesti puuttuvat perustaidot. Osaamisvajetta pahentaa entisestään koulutuksen suorittamisessa alueellisella tasolla esiintyvä sitkeä eriarvoisuus, mikä näkyy oppivelvollisuuden päätteeksi suoritettavien loppukokeiden tuloksissa erityisesti luku- ja laskutaidon osalta. Näihin haasteisiin vastaamiseksi Tanskan olisi lisäksi pyrittävä houkuttelemaan enemmän päteviä opettajia kunnallisiin alemman ja ylempään perusasteen kouluihin (*folkeskole*).

- (29) Vaikka Tanska on toteuttanut toimia kohtuuhintaisuuden edistämiseksi voittoa tavoittelemattoman asuntotarjonnan avulla, asuntorakentamista on yleisesti lisättävä, jotta voidaan vastata suureen kysyntään erityisesti pääkaupunkialueella. Omistusasumisen korkeat hinnat, voittoa tavoittelemattoman asuntotarjonnan pitkät odotusajat ja uudisrakentamiseen liittyvät monimutkaiset suunnittelumenettelyt ja maankäytösäännöt ovat johtaneet jatkuvaan pulaan asunnoista, jotka ovat kohtuullisen hintaisia pienituloisille kotitalouksille. Osittain tämän seurauksena pienituloisiin kotitalouksiin, yhden palkansaajan kotitalouksiin ja moniin yksin asuviin nuoriin kohdistuu kohtuuton asumismenorasitus. Jotta voitaisiin lisätä edullisempien asuntojen tarjontaa ja siten varmistaa kohtuuhintaisuus pienituloisille kotitalouksille, on tärkeää, että jo toteutettuja toimia voittoa tavoittelemattomien asuntojen rakentamiseen liittyvien hintakattojen mukauttamiseksi paremmin markkinahintoihin täydennetään toimilla, joilla edistetään asuntorakentamista yleisesti, erityisesti yksinkertaistamalla suunnittelumenettelyjä ja tarkistamalla maankäytön suunnittelua koskevia sääntöjä,

SUOSITTAA, että Tanska toteuttaa vuosina 2026 ja 2027 toimia, joilla se

1. pitäytyy edelleen neuvoston 21 päivänä tammikuuta 2025 suosittamissa nettomenojen enimmäiskasvuprosenteissa, mutta hyödyntää niitä joustoja, jotka on kansallisen poikkeuslausekkeen nojalla sallittu puolustusmenojen kasvun vuoksi; kasvattaa puolustusmenoja ja puolustusvalmiutta varmistaen samalla varainkäytön tehokkuuden ja mukauttaen talousarviota asteittain rakenteellisesti suurempien puolustusmenojen ylläpitämiseksi; varmistaa, että energian hintojen nousun vaikutusten lieventämiseksi toteutettavat toimenpiteet ovat väliaikaisia, haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien suojelemiseen kohdennettuja tai energiaintensiivisten yritysten tarpeita vastaavia sekä energiansäästökannustimet säilyttäviä, varmistaen samalla, että niistä julkiselle taloudelle aiheutuvat kustannukset ovat sopusoinnussa EU:n finanssipolitiikan kehyksen puitteissa tehtyjen sitoumusten kanssa;
2. varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa toteutettujen uudistusten ja investointien jatkuvuuden; pitää yllä koheesipolitiikan ohjelmien toteuttamisvauhtia

ja tarvittaessa hyödyntää väliarvioinnin yhteydessä varojen uudelleenkohdentamista strategisiin painopisteisiin ja joustomahdollisuuksia, joita koheesiopolitiikan säännöstö tarjoaa;

3. tukee pk-yrityksiä innovoinnissa ja uusien teknologioiden käyttöönotossa parantamalla innovoinnin rahoitusvälineiden saatavuutta, edistämällä osaamisen jakamista ja vahvistamalla kansallista innovaatiohankintakehystä; parantaa mahdollisuuksia saada laajentumisvaiheen rahoitusta kasvupääomamarkkinoiden ja julkisten osakemarkkinoiden avulla ja pyrkii saamaan liikkeelle lisää kotimaisia säästöjä kotitalouksien ja yhteisösijoittajien tekemien sijoitusten kautta;
4. vauhdittaa sähköistämistä; tukee siirto- ja jakelutasolla tarvittavia sähköverkon parannuksia ja olemassa olevan infrastruktuurin optimointia; edistää kulutusjoustoja, energian varastointia ja muita fossiilittomia joustoratkaisuja; jatkaa toimenpiteiden toteuttamista maatalous- ja viljelytoiminnan intensiteetin vähentämiseksi; vahvistaa kiertotalous- ja jätehuoltopolitiikkoja edistämällä edelleen yhdyskuntajätteen ja muun jätteen syntyminen ehkäisemistä, uudelleenkäyttöä ja kierrätystä;
5. torjuu osaamisvajetta työmarkkinoiden tarpeiden täyttämiseksi; tehostaa toimia perustaitojen parantamiseksi, puuttuu koulutuksen suorittamisessa esiintyvään eriarvoisuuteen, torjuu pulaa pätevistä opettajista ja puuttuu koulunkäynnin keskeyttämiseen;
6. lisää asuntotarjontaa erityisesti suurissa kaupungeissa yksinkertaistamalla suunnittelumenettelyjä ja tarkistamalla maankäytön suunnittelua koskevia sääntöjä, jotta uusien asuntojen rakentaminen helpottuu.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*